

CARRETERES SECUNDÀRIES

BRU ROVIRA
PERIODISTA

'Després del foc: art al bosc' Un grup d'artistes han fet una exposició en un dels boscos de Capmany que aquest estiu van quedar arrasats per l'incendi. La capacitat de supervivència de la natura és el tema central d'una reflexió col·lectiva marcada pel dol, l'energia de continuar vivint i la força de la comunitat

L'ànima del bosc

Uns dies després de l'incendi que va arrasar els boscos a l'Alt Empordà, Corry Oudijk, artista holandesa, veïna de Capmany, va voler caminar sobre la terra cremada, encara fumejant. I enmig d'aquell paisatge desolador en blanc i negre, on tot el sotabosc havia quedat arrasat, convertit en una crosta, i els arbres havien perdut el seu fullatge i només en quedaven les soques i les branques inermes, socarrimades, esquelètiques, la Corry es va fixar en un petit bri d'herba que creixia al peu del mur d'una antiga feixa. "Em va semblar un miracle", recorda.

El dia de l'incendi, la Corry i el seu marit, Stel Stokhol, també artista, s'estaven a casa quan les flames els van sorprendre. El foc avançava tan de pressa que una persona caminant normalment corria el perill de quedar-hi atrapada. "Et pensaves que el tenies davant teu, t'hi abraonaves amb la mànega o una galleda plena d'aigua però quan giraves cua per anar-la a omplir una altra vegada, resulta que ja t'havia avançat". La Corry i l'Stel no van poder, doncs, evitar que les flames cremessin el seu taller, convertissin en ferralla el Land Rover i en cendres un magatzem on guardaven tota la seva obra artística i també la dels pares de la Corry. Pintures, teixits, peces fetes amb vidre, amb coure, amb paper. Tot havia quedat convertit en una massa sense forma, sense color, sense vida: 7.000 quilos de brossa camí de la deixalleria. "Per això -recorda la Corry-, després d'haver viscut l'experiència aclaparadora de la destrucció, aquell bri d'herba verda em va semblar un miracle".

Una obra col·lectiva quilomètrica

La Corry va quedar tan fascinada de la capacitat de sobreviure que té la naturalesa, de com la vida pugnava per fer-se visible entre la mort i anunciava que aviat s'imposaria sobre la tragèdia, que va anar a buscar un tros de neumàtic del Land Rover, li va fer un peu cònic de fusta, i el va clavar enmig dels arbres calcinats, com si fos un altar. "Vaig voler construir un lloc de meditació, un espai per reflexionar sobre la dissort i al mateix temps la gran capacitat que té la natura per recuperar-se; una capacitat que, potser, també tenim els humans", explica la Corry. També va voler fixar l'hora de l'incendi i, com si fos un rellotge de sol en aquella mala hora, va construir amb pedres l'ombra del foc a partir del tronc d'un arbre. L'Stel, el seu ma-

Als boscos de l'Alt Empordà, enmig del paisatge desolador, s'hi escampen obres d'art sobre la força de la natura. BRU ROVIRA

rit, va agafar, per la seva banda, una cinta vermella de plàstic i va teixir entre els arbres una estrella de cinc puntes. Al peu de cada punta, hi va gravar quatre noms: Pascal, Océane, Arturo, Tony, que són els noms de les persones que van morir en l'incendi. A la cinquena punta hi va escriure *bosc*. A la bassa d'aigua sobre la qual s'aixeca l'estrella hi va dibuixar un peix platejat. Ha titulat la seva obra *SOS, salvem les nostres ànimes*.

La Corry i l'Stel són dos artistes que han volgut reflexionar a través de l'art sobre els incendis d'aquest estiu en una exposició: *Després del foc: art al bosc*, que es pot veure en un dels boscos que va des de la Nacional II fins a Capmany. De fet, l'artífex de l'exposició i la persona que hi va fer la seva obra d'una manera espontània va ser Ariane Patout, la qual, impressionada per les imatges de l'incendi, va agafar la furgoneta i va viatjar des de la Floresta, on té el seu taller, fins al bosc esmentat per cobrir amb pa-

nat, una obra que ha titulat *Golden dark*. Francesc Carbonell, animador de la galeria Popular, de Capmany, recorda que va trobar l'Ariane al bosc, vivint a la furgoneta, la va convidar a casa, van parlar i, després, a poc a poc, es van anar animant la resta d'artistes que participen d'aquesta obra col·lectiva que es visita caminant quasi bé un quilòmetre a través del bosc.

A prop de l'altar de la Corry, Josep Fernández ha empeltat una aixeta de coure a la soca d'una alzina i, al peu de l'aixeta, una gibrella que recull l'aigua amb la paraula *munus*, una paraula del llatí que expressa el do de donar. Segons Josep Fernández, les comunitats humanes es construeixen a partir d'aquesta idea de "donar", de "donar i rebre". I és aquesta relació generosa i compensatòria la que ens permet sobreviure a les desgràcies, perquè més enllà de les dèries que pot tenir un mateix, l'hospitalitat, l'acollida i el goig de donar ens ajuden a enfortir la comunitat i a tirar endavant. Davant d'una pineda socarrimada, fantas-

Improvvisada
L'exposició
va néixer amb
una primera
obra feta
de manera
espontània

magòrica com un exèrcit carbonitzat, Mercè Ribera i Carlos Marona han construït l'obra *Blanc sobre negre*, que és un cant a la resiliència, la capacitat de resistir a les adversitats. Es tracta d'un arbre pintat de blanc que té unes branques trencades, enfonsades, a causa de les nevades de fa uns anys, i unes segones branques verticals que aleshores van sobreviure fins que ara han sucumbit al foc. Malgrat això, sota la soca de l'arbre, el bosc torna a rebrotar: aquest és el clam de l'exposició, la possibilitat de sobreviure, la creativitat com l'energia que ens permet ser, la necessitat del dol, la força interior, la força de la natura expressada amb altres artistes com Eugeni Penalva, Josep Canals, Assumpció Mateu, Karl Maue, Mercè Riba, Núria Efe i P.B.C. Plàstics.

—Què li sembla? —li pregunto a un pagès d'una vinya pròxima.
—Bé, què vol que li digui... és art.
—Però a vostè li agrada?
—Si és art, és art, cagundéu! I què n'haig de fer jo si no m'agrada? —